

Szegedi Ítéltábla
Bf.IV.69/2021/32.sz.

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, a 2021. április 16. napján megtartott nyilvános ülés alapján, a nyilvános ülést követő tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberrablás bűntette miatt ... és társa ellen indított büntetőügyben a Szolnoki Törvényszék 2020. november 16. napján kihirdetett 3.B.995/2019/62. számú ítéletét megváltoztatja.

..... I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 6 (hat) évre, ... II. r. vádlott szabadságvesztés büntetés tartamát 5 (öt) évre enyhíti.

Az eljárás során .. I. r. vádlottól lefoglalt 28.200 (huszonnyolcezer-kettőszáz) forintot ... a sértettnek kiadni rendeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja a ... I. r. és ... II. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban 9.144 (kilencezer-egyszáznegyvennégy) forint ... I. r. vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

I n d o k o l á s

[1] A Szolnoki Törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével I. r. vádlottat és II. r. vádlottat egyaránt társtettesként elkövetett emberrablás bűntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) 190. § (1) bekezdés a/ pont, (2) bekezdés d) pont] miatt mondta ki bűnösnek, és I. r. vádlottat nyolc év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és nyolc év közügyektől eltiltásra, míg ... II. r. vádlottat hat év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és hat év közügyektől eltiltásra ítélte.

[2] Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének a legkorábbi időpontjáról, az előzetes fogvatartás beszámításáról, a lefoglalt bűnjelekről, az elkövetés eszközeként használt kés elkobzásáról, valamint kötelezte a vádlottakat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[3] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a fellebbezés bejelentésére fenntartott három napon belül az ügyész mindkét vádlott terhére súlyosításért, a kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamának felemelése végett, valamint a lefoglalt 28.200, Ft sértett részére történő kiadása érdekében jelentett be fellebbezést. (65. számú utóirat)

[4] Az ügyészi fellebbezés szerint a törvényszék indokolatlanul tért el az irányadó középértéktől, hiszen ... I. r. vádlott büntetett előéletű volt a bűncselekmény elkövetésekor, korábban is erőszakos bűncselekmény miatt volt marasztalva, és felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt követte el jelen cselekményét is, továbbá később marasztalással végződött büntetőeljárás hatálya alatt követte el cselekményét.

[5] ... II. r. vádlott bár büntetlen volt, de korábban vele szemben intézkedést alkalmaztak. Esetében sem enyhítő körülmény a beismerő vallomás, mert a letartóztatásakor tett bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomását visszavonta. Egyaránt súlyosít a társas elkövetés, a kitaró szándék. Ehhez képest a kár megtérültének nem lehet túlzott jelentőséget tulajdonítani.

[6] Az ügyészi fellebbezés kifogásolta azt is, hogy a törvény ellenére nem rendelkezett a törvényszék a I. r. vádlott ruházatából lefoglalt 28.200, forintról, amit a Be. 320. § (1) bekezdés a/ pontja és a Be. 321. § (1) bekezdés alapján a sértett ilyen irányú indítványának hiányában is a sértettnek kell kiadni.

[7] Az elsőfokú ítélet ellen ... I. r. vádlott védője elsődlegesen a bűnösség megállapítása miatt felmentésért, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést (64. számú utóirat). A védő a fellebbezését írásban indokolta, amelyben utalt arra, hogy a vádlott az eljárás során többször módosította, pontosította, de jelenleg az előkészítő ülésen tett vallomását tartja fenn, amely vallomás elfogadása esetén a bűnössége nem állapítható meg. Másodsorban a büntetés enyhítésére tett indítványt, kiemelve az időmúlás enyhítő körülményként történő értékelését.

[8] ... II. r. vádlott védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan hatályon kívül helyezés, téves jogi minősítés, harmadlagosan pedig enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést. ... II. r. vádlott védője a jogorvoslatának írásbeli indokolásában (Bf.IV.69/2021. számú másodfokú irat) ... II. r. vádlottnak azon vallomásait kérte elfogadni, amelyben nem ismerte el a terhére rótt bűncselekményt, ... II. r. vádlott védeni próbálta I. r. vádlottat, mert őt szerette, és ez volt az oka korábbi valótlan beismerésének.

[9] ... I. r. vádlott hívta fel egyedül a sértettet, erről a II. r. vádlott nem is tudott. Az emberrablás célzatos bűncselekmény, így a II. r. vádlott nem is tudta elkövetni a bűncselekményt, hiszen azt sem tudta, hogy az elkövetés helyén a sértett ott lesz. Utalt arra is, hogy a tényállás 10. oldal [33] bekezdésének 31. sora azt tartalmazza, hogy „Ekkor úgy tűnt, hogy II. r. vádlott a felajánlott 30.000 – 40.000 forinttal megelégszik, ekkor azonban ... I. r. vádlott közbelépett és közölte, hogy nem mehet sehová a sértett.” Ezzel a Btk. 190. § (6) bekezdés szerinti korlátlan enyhítés lehetősége nyílt meg, hiszen az emberrablást, mielőtt abból súlyos következmény származott volna – önként abbahagyta.

[10] Fellebbezése írásbeli indokolásában utalt arra is, hogy a bíróság a Be. 6. § (1) bekezdés alapján ítélezik, és a (2) bekezdés szerint a vádon nem terjeszkedhet túl. A törvényszék által megállapított tényállás az ítélet 10. oldal [33] bekezdésének 31. sora és a vádirat 4. oldal 3. bekezdése eltérő, és a megállapított tények szerint ... II. r. vádlott el kívánta engedni ... sértettet.

[11] Vitatta, hogy ... II. r. vádlott mást személyi szabadságától megfosztott volna, és szabadon bocsátását sem tette követelés teljesítésétől függővé, ezért kizárólag könnyű testi sértés vétségét [Btk. 164. § (2) bekezdés] követte el.

[12] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség a Bf.374/2019/22. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket alaptalannak tartva, a tényállás személyi részének kisebb mértékű kiegészítésével és a sértetti magánindítvány valamint polgári jogi igény elő nem terjesztésének rögzítésével a törvényszék ítéletének a megváltoztatását indítványozta mindkét vádlott vonatkozásában akként, hogy a kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás büntetéseket súlyosítsa, a lefoglalt 28.200,-Ft készpénzt sértett részére rendelje kiadni, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[13] Indítványozta, hogy az ítéltábla mellőzze az értékelt bizonyítékok köréből a híváslisták adatait, hiszen azokat a törvényszék nem tette a tárgyalás anyagává, így azokat nem is értékelhette volna. Indítványozta továbbá az elsőfokú ítélet kiegészítését a bizonyítási indítványok elutasításának indokolásával abban a körben, ahol ezt a törvényszék nem tette meg.

[14] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet elleni fellebbezések elbírálására a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tűzött, melynek lefolytatására már irányadók voltak a 2021. január 1-jétől hatályos eljárásjogi módosulások.

[15] A nyilvános ülésen az ügyész nem kívánt részt venni.

[16] ... I. r. vádlott kirendelt védője az írásban előterjesztett fellebbezésének indokaival egyezően indítványozta ... I. r. vádlott felmentését, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését.

[17] ... r. vádlott meghatalmazott védője ugyancsak az írásban benyújtott fellebbezésének indokolásával egyezően kérte a ... II. r. vádlott felmentését, másodlagosan enyhébb minősítés mellett a kiszabott büntetés enyhítését.

[18] A bejelentett védői fellebbezések nem, míg az ügyész fellebbezése kisebb részben alapos.

[19] Az ítéltábla a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján a törvény eltérő rendelkezésének hiányában az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó

rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett. A fellebbezések támadták a bűnösség megállapítását és a jogi minősítést is, így korlátozott felülbírálatra nem kerülhetett sor.

[20] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítást a perrendi szabályokat betartva folytatta le. Nem vétett olyan abszolút vagy relatív eljárási hibát, amely az érdemi felülbírálatot kizárta volna [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont; 609. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a)-d) pontok]. Ilyen eljárási hibára nem is történt hivatkozás.

[21] A törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és alapvetően megalapozott tényállást [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] állapított meg, amely csak ... I. r. vádlott előéleti adataival kapcsolatban volt hiányos, miként arra a fellebbviteli főügyészség az átiratában helyesen hivatkozott. [Be. 561. § (3) bekezdés b) pont] A megalapozatlanság csak részbeni, amit a másodfokú bíróságnak ki kellett küszöbölnie. A bizonyítást igénylő tények a történeti tényállás részét alkotják, ezért azok hiányossága megalapozatlanságnak minősül. A jelen ügyben teljes volt a felülbírálat, így csak elvi jelentősége van, de szükséges a kiemelés, mert a korlátozott felülbírálatnál e tények kötöttek, és a másodfokú eljárásban még hibás megállapításuk esetén sem orvosolhatók. Ezzel szemben a vádlottak személyi körülményeire, korábbi büntetéseire vonatkozó, elsősorban nem bizonyítást, hanem megállapítást igénylő tények nem a történeti tényállás részei, ezért kötöttség nélkül módosíthatók (Kúria Bfv.I.611/2019/10.).

[22] Az ítéltábla ezért a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében, az ügyiratok tartalma alapján a tényállás részének nem minősülő, de az ítélet részét képező korábbi büntetéseket érintő tények tekintetében pontosítja.

[23] Az elsőfokú ítélet [5] bekezdés: A jogerős határozatokkal kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje 2019. augusztus 31. napján telt volna le eredményesen.

[24] Az elsőfokú ítélet [6] bekezdés: A Szolnoki Törvényszék 8.B.53/2018/31. számú ítélete 2018. október 8. napján kelt, és az ügyben mindkét vádlottal szemben 2017. december 17. napján került sor a megalapozott gyanú közlésére.

[25] Az elsőfokú ítélet [7] bekezdés: A Szolnoki Járásbíróság 16.B.885/2016/38. számú ítélete a Szolnoki Törvényszék 1. Bf.868/2018/6. számú ítéletével emelkedett jogerőre 2019. május 29. napján.

[26] A sértett az ügyben nem terjesztett elő magánindítványt, de ez nem is lett volna indokolt, hiszen a vádlottakkal szemben nem magánindítványra büntetendő bűncselekmény miatt indult meg a büntetőeljárás. Az emberrablás büntetével halmazatban a könnyű testi sértés a bírói gyakorlat szerint nem állapítható meg, így emiatt sincs jelentősége a nemleges megállapítás hiányának.

Ugyancsak nincsen olyan bírói gyakorlat, amely a polgári jogi igény elő nem terjesztését megkövetelné a tényállásban rögzíteni. A tényállás kiegészítését így az ítéltábla ebben a körben nem tartotta indokoltnak.

[27] E kiegészítésekkel és pontosításokkal együtt a tényállás megalapozott, és a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében határozatát a másodfokú bíróság erre alapította. A Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában írt tények is teljeseek.

[28] A törvényszék a tényállás megállapításához szükséges releváns bizonyítékokat beszerezte. Vizsgálta a vádlotti védekezéseket, továbbá a sértett, valamint a cselekményről közvetve információkat szerző tanú vallomásait, ezen túl mérlegelés körébe vonta az ügy eldöntésénél jelentőséggel bíró egyéb bizonyítékokat. Helyesen utalt arra a fellebbviteli főügyészség, hogy nem értékelhette volna okirati bizonyítékként a törvényszék a híváslisták adatait, hiszen nincsen nyoma annak, hogy azok ismertetése megtörtént volna a tárgyaláson. Mindezek alapján az ítéltábla mellőzi a híváslisták bizonyítékként történő feltüntetését a Be. 167. § (5) bekezdésére utalással.

[29] I. r. vádlott védője indítványozta ... és , az illetékes védőnő és gyámügyi ügyintéző kihallgatását, amelyet az elsőfokú bíróság helyesen elutasított, de csak részben indokolt. Az elutasítás indoka nyilvánvalóan az, hogy ezen tanúk az ítéleti tényállás és a büntetőjogi fő vagy mellékkérdések szempontjából releváns információval nem szolgálhatnak, a bizonyítási indítványok alapján sem észleltek releváns tényköörülményeket. A sértett szembesítése a vádlottakkal ugyancsak nem teljesíthető, hiszen a sértett szembesítése, mint különleges bánásmódot igénylő személy esetében a Be. 86. § (2) bekezdés e/ pontja alapján mellőzhető volt. Valójában a szembesítés nem is volt indokolt, hiszen a sértett volt az, aki végig következetesen ugyanazt a vallomást tette, míg a vádlottak folyamatosan változtatták egymásra is terhelő vallomásaikat vélt aktuális érdeküknek megfelelően. A 2020. november 02. napján megtartott tárgyaláson előterjesztett bizonyítási indítványok teljesítésére nem volt szükség a tényállás feltárásához, ezért azok elutasítása is helyesen történt.

[30] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok egyenként és összességében történő értékelésével kifogástalanul állapította meg a tényállást a vád keretei között. A tettazonosság szabályai nem zárják ki azt, hogy a bíróság által megállapított tényállás a vád szövegszerű megfogalmazásától eltérjen, de azt sem, hogy attól eltérő tényeket tartalmazzon, hiszen a bíróságnak önálló bizonyítási és ténymegállapítási jogköre van. A törvényszék a szükséges körben leget tett a bizonyítékértékelő tevékenységgel szemben támasztott követelményeknek, az iratszerű és a lényeges bizonyítékokra kiterjedő volt. A szükséges körben értékelte a vádlottak többször módosított vallomásait, azokat egybevetette egymással, és a sértett következetes és hiteles, egyéb bizonyítékokkal is alátámasztott és elfogadott vallomásaival.

[31] Összegezve, az elsőfokú bíróság mérlegelése hibátlan, megfelel a logika szabályainak, és a törvényszék az indokolási kötelezettségét is teljesítette.

[32] Az eltérő tényállás megállapítására és ezáltal a vádlottak felmentésére irányuló védelmi fellebbezések a bizonyítékok okszerű mérlegelésén keresztül támadták a megalapozott tényállást, amely eredményre nem vezethetett (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.).

[33] Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és a cselekmények jogi minősítése is megfelel a büntető anyagi jogi szabályoknak. Ezen ok folytán a védelmi fellebbezések a minősítést támadó részükben sem voltak alaposak.

[34] Az emberrablás elkövetési magatartása kettős, egyrészt másnak a személyi szabadságától való megfosztása, másrészt a személyi szabadságától megfosztott személy szabadon bocsátásának a követelés teljesítésétől való függővé tétele. Nincs jelentősége a minősítés szempontjából, hogy ezen két mozzanat időben egybeesik vagy szétválík egymástól. Figyelemmel arra, hogy a vádlottak kifejezésre juttatták a sértett szabadon bocsátásának a tényállásban foglalt feltételhez kötését, a bűncselekmény már ekkor befejeződött. A befejezettség stádiuma így nem függ attól, hogy a sértett vagyoni és nem vagyoni jellegű követelést teljesítette-e már. A vádlottak szándékegységben jártak el, és a pénz, valamint az általuk megfogalmazott szöveg elmondását követelték meg a sértettől ahhoz, hogy őt szabadon engedjék, miközben a sértettnek a házból történő kijutását bántalmazásával és késsel való megölésével történő fenyegetésével akadályozták meg. A cselekmény így már ekkor befejeződött, és védő által idézett tényállásrész megvalósulásakor már nem értelmezhető az, hogy abbahagyta volna a II. r. vádlott a cselekményét mielőtt abból súlyosabb hátrány keletkezett volna. Megjegyzendő, hogy az érvelés a tényállással is ellentétes, hiszen a II. r. vádlott és az I. r. vádlottal egyetértésben nem hagyott fel a cselekményével, és a sértettet ezt követően sem engedte ki a házból, továbbra is bántalmazta őt, vádlott társával késsel fenyegetőzött, és újabb követelést is megfogalmaztak a sértett szabadon bocsátása érdekében.

[35] Törvényes a II. r. vádlott esetében a könnyű testi sértés vétségének súlyosító körülményként történő értékelése is azzal, hogy a Btk. 164. § (2) bekezdés szerinti testi sértés az emberrablással halmazatban nem állapítható meg. A személyi szabadságtól erőszakkal megfosztás során okozott könnyű testi sértést az emberrablás alapesete konsumálja (EBH1999. 3.). Ezen okok miatt megfelel e részben is a törvénynek az elsőfokú bíróság jogi minősítése.

[36] Az elsőfokú bíróság törvényesen rendelkezett ... I. r. vádlottnál a korábbi felfüggesztett szabadságvesztés utólagos elrendeléséről, annak anyagi- és eljárásjogi feltételei is fennálltak.

[37] A törvényszék a vádlottak javára és terhére szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket alapvetően helyesen tárta fel. Mindkét vádlottnál enyhítő körülmény immáron a cselekmény elkövetéséhez képest az időmúlás, a viszonylag hosszabb letartóztatásban töltött idő, azaz a legszigorúbb kényszerintézkedés hatálya alatt állás.

[38] Az elsőfokú bíróság mindkét vádlottal szemben törekedett a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elveknek megfelelő, tetterányos, az egyéniesítés követelményeit is kifejezésre juttató büntetés kiszabására, mely büntetések azonban túlzóan szigorúnak tekinthetők arra is figyelemmel, hogy I. r. vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztés kiszabására első ízben került sor, míg ... II. r. vádlottal szemben korábban még szabadságvesztés büntetési nem sem volt kiszabva. Az elkövetett cselekmény az ügyészi

érveléssel szemben korántsem tükrözött átlagot meghaladó kitartó szándékot, az viszonylag hamar véget ért.

[39] Az ítéltábla ezért a rendelkező részben foglaltak szerint enyhítette a kiszabott szabadságvesztés büntetéseket a közügyektől eltiltás mellékbüntetések változatlanul hagyása mellett.

[40] ... I. r. vádlottal szemben hat év fegyházbüntetés és nyolc év közügyektől eltiltás megfelelően kifejezi az elbírált bűncselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességét. Törvényes a fegyház végrehajtási fokozat meghatározása is.

[41] ... II. r. vádlottnál a törvényi minimumban kiszabott szabadságvesztés büntetés és az elsőfokú bíróság által kiszabott hat év közügyektől eltiltás szükséges, egyben elégséges a büntetési célok elérésére.

[42] Helyesen sérelmezte az ügyészi jogorvoslat a sértettől elvett, majd az I. r. vádlottól lefoglalt pénzről történő rendelkezés hiányát. A Be. 320. § (1) bekezdés a/ pontja szerint a lefoglalást meg kell szüntetni, ha arra az eljárás érdekében már nincs szükség. A Be. 321. § (1) bekezdés értelmében a lefoglalás megszüntetésekor a lefoglalt dolgot annak kell kiadni, aki a büntetőeljárás tárgyát képező cselekmény elkövetésekor annak tulajdonosa volt és tulajdonjogával kapcsolatban észszerű kétség nem merült fel.

[43] Az ítélet egyéb járulékos kérdésekben, így az előzetes fogvatartás beszámításáról, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározásáról, az I. r. vádlottnál a vagyonelkobzásról, valamint a bűnügyi költség viseléséről hozott rendelkezések is megfelelnek a törvénynek.

[44] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Be. 606. § (1) bekezdés alkalmazásával az indokolás helyesbítésével és kiegészítésével alapvetően helyes indokainál is fogva helybenhagyta.

[45] Mindkét vádlott vonatkozásában az előzetes fogvatartás szabadságvesztésbe történő beszámítására a Btk. 92. § (1), (2) bekezdésén alapján került sor.

[46] Az ítéltábla a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 613. § (1) bekezdése alapján határozott, melyet a bűnösnek kimondott, a felmerült bűnügyi költséggel érintett ... I. r. vádlott visel.

Szeged, 2021. április 16.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Gömöri Olivér sk. előadó bíró, Dr. Toma Attila sk. bíró

Záradék: A Szolnoki Törvényszék 3.B.995/2019/62. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Szeged, 2021. április 16.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke